

РЕШЕНИЕ

№ 3173

гр. София, 13.05.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 02.05.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **2752** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК. Образувано е по искова молба от М. Ф. К., чрез адв. С., срещу Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ с искане да му бъде присъдено обезщетение в размер на 150 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № 42-0002209 от 05.12.2017., издадено от и.д.началник отдел в ОО на АА, [населено място]. Имуствените вреди се състоят в разноси по водене на делото и представляват възнаграждение за адвокат пред въззивната инстанция. Искът е съединен и с претенция за лихва върху посочената сума за периода от деня на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на НП в сила – 11.08.2018г., до окончателното ѝ изплащане. Претендират се разноси по списък. Подробни съображения се развиват в писмени бележки по съществото на спора. Ответникът - изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, редовно призован, в отговора на исковата молба не възразява срещу претендирания размер на претърпените имуществени вреди. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на пълномощника на жалбоподателя. Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на исковата претенция и смята, че същата трябва да бъде отхвърлена. Съдът като обсъди доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:
С наказателно постановление № № 42-0002209 от 05.12.2017., издадено от

и.д.началник отдел в ОО на АА, [населено място], на ищеца в настоящото производство е наложена глоба в размер на 2000 лв. за нарушение на чл. 25, ал.1, т.1, пр.1 от Закона за автомобилните превози (ЗАвт.П), състоящо се в извършване на международен транзитен превоз на товари през територията на РБългария с моторно превозно средство от категория N 3 с максимално допустима маса над 12 т. без транзитно разрешително. Това постановление е отменено с решение № 454167 от 19.07.2018г. на СРС, 4 състав по НАХД № 253/2018г., като е прието, че липсват доказателства за степента на владееене на български език от страна на ищеца, респ. за необходимостта в административнонаказателното производство да се ангажира преводач, което не е сторено, както и поради издаване на НП преди изтичане на 3-дневния срок за депозиране на възражения срещу АУАН и противоречиви лични данни за нарушителя – дата на раждане. Решението на СРС не е обжалвано и е влязло в сила на 11.08.2018г.

От приложената към настоящото дело административно-наказателна преписка е видно, че ищецът е представляван от адв. С.. Същият е подписал въззивната жалба и е изготвил и подписал писмени бележки, в качеството му на пълномощник на ищеца по представено пълномощно на л. 17. На гърба му е приложен екземпляр под индиго на договор за правна защита и съдействие от 08.12.2017г., в който за процесуално представителство по НАХД № 253/2018г. пред СРС е уговорено и платено адвокатско възнаграждение в размер на 150лв. Страните не спорят, че същото е заплатено. Исковата молба е подадена на 11.03.2019г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл. 205 АПК, тъй като осъществяването на контрол по прилагането на ЗАвт.П при извършването на превози на пътници и товари с моторни превозни средства с българска или чуждестранна регистрация се осъществява от Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията съвместно с министъра на вътрешните работи чрез Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (чл. 91, ал.2 от ЗАвтП) - юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията съгласно чл.2, ал.1 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация". Налице е отменено наказателно постановление, от което се твърди, че произтичат вредите. Искът е основателен по следните съображения:

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, като в случай на незаконосъобразно действие, същото би могло да бъде констатирано и в производството по обезщетението; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана.

Исковата претенция следва да се квалифицира като такава по чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди/ЗОДОВ/. При осъществяване на

предоставените административнонаказателни правомощия по конкретен закон, органът не действа като разследващ орган, орган на прокуратурата или съда, а като административнонаказващ орган. Дори да се приеме, че издаването на наказателно постановление е нетипична административна дейност, то тя се осъществява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, а не от създаден със закон разследващ или правораздавателен орган. Поради това отговорността на държавата за вреди, нанесени от незаконосъобразни наказателни постановления, е извън уредените хипотези в чл. 2, ал. 1, т. 1 – 7 от ЗОДОВ, в които на основание ал. 2 на чл. 2 искът се разглежда по реда, установен в Гражданския процесуален кодекс. С чл. 8, ал. 1 от ЗОДОВ изрично е изключена възможността обезщетението за вреди, причинени при условията на чл. 1, ал. 1, да се търси по общия ред. На основание чл. 203 от АПК искове за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на глава единадесета „Производства за обезщетения“. В този смисъл е и **ТЪЛКУВАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 ОТ 19.05.2015 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2014 Г., ОСК НА ГК НА ВКС И I И II КОЛЕГИЯ НА ВАС.**

Според тълкувателно постановление по т. 1 по ТД 2/2014 на Общото събрание на колегиите на ВАС и Гражданската колегия на ВКС, видът на акта, определян според критериите в АПК /т.е. индивидуален, общ или нормативен/ не е определящ за това дали вредите от наказателните постановления да се търсят по реда на ЗОДОВ. ЗОДОВ е приложим за вреди от отменени наказателни постановления, тъй като нормата на чл. 1 от закона изобщо не поставя изисквания какъв да е отмененият акт, стига той да е незаконосъобразен, да е акт на държавен или общински орган и да е резултат от административна дейност. Налагането на административни наказания от органите на администрацията за извършени административни нарушения е санкционираща управленска дейност, израз на държавната наказателна репресия. Тя се определя като форма на административна (изпълнителна) дейност както въз основа на властническия метод на правно регулиране, прилаган от административнонаказващите органи, така и с оглед административната правосубектност на последните. Независимо, че наказателното постановление не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, определящо обстоятелство за правното основание на иска за обезщетение за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такъв по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е, че той е издаден от административен орган, представлява властнически акт на органите на администрацията, въпреки че поражда наказателноправни последици. Неговото издаване е резултат от изпълнение на нормативно възложени задължения, от упражняване на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. Административната дейност е изпълнителна дейност и наред със съдебната и законодателната дейности, е основна проява на държавната власт. Дейността по налагане на административните наказания, свързана с издаване на наказателно постановление, както и извършените в нейните рамки действия или бездействия, се отличава от правозащитната дейност, вредите от която подлежат на обезщетение по реда на чл. 2 от ЗОДОВ, именно по упражнената от административните органи в този конкретен случай изпълнителна /административна/ функция в рамките на държавната власт. Административният характер на дейността по издаване на наказателните постановления, както и на действията или бездействията

по налагане на административните наказания, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления, действия или бездействия като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди. Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за процесуално представителство от адвокат, направени пред въззивната инстанция при обжалване на наказателното постановление. Доказано е заплащане на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство, отразено в приложения договор за правна защита и съдействие. Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него. В производството по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. След като липсва процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в административно-наказателното производство от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание, се налага извод, че направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство.

Налице е и причинно следствена връзка между претърпените вреди и отмененото наказателно постановление, с оглед на което е налице и основание по чл.1 и чл. 4 от ЗОДОВ да бъде ангажирана отговорността на държавата за претърпените от ищеца имуществени вреди. Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка. Действително съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ в случая представеният договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание процесуално представителство и защита при обжалване на посоченото по-горе наказателно постановление. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване пред съда на наказателно постановление е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за нахърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу

незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП, което той счита за незаконосъобразно, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В този смисъл, самото наказателно постановление е необходимо условие за съществуване на договора за правна защита по делото, в което се оспорва това наказателно постановление и без което условие защита е невъзможна, най-малкото защото би била лишена от предмет. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорено процесното наказателно постановление. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 1 ОТ 15.03.2017 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2016 Г., ОСС НА ВАС, I И II КОЛЕГИЯ. От приобщеното нахд № 253/2018г. по описа на СРС се установява, че адв. С. е представлявал и защитавал ищеца въз основа на писмено пълномощно, като е изготвил и депозирал пред СРС жалба и писмени бележки. При тези факти безспорно се установява връзката между заплатеното адвокатско възнаграждение по приложения договор за правна защита и съдействие и проведеното производство по посоченото дело в СРС. Предвид това и при съобразяване с ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ВАС, съдът приема, че ищецът е доказал, че настъпилите неблагоприятни последици в имуществената му сфера в размер на 150лв. са именно в резултат на обжалването на посоченото НП пред СРС.

НПК регламентира отговорността за разноси в наказателното производство, които съдът определя по реда на чл. 301, т. 1 НПК /чл. 299, т. 12 НПК отм./, но не предвижда възможност лицето, което е признато за невинно или срещу което наказателното производство е прекратено, да претендира направените от него разноси в хода на наказателното преследване. Липсата на процесуална възможност да се упражни претенцията за разноси в наказателния процес от лицето, подложено на неоправдана наказателна репресия, обуславя извод, че направените разходи от него в хода на наказателното преследване, приключило с оправдателна присъда, независимо дали защитата е задължителна /чл.94, ал.1 НПК/, представляват имуществена вреда, за която общината му дължи обезщетение съгласно чл. 4 ЗОДОВ. Обстоятелството, че незаконосъобразното обвинение е административнонаказателно, а не наказателно, не може да промени изводите за причинно- следствената връзка на вредите от заплатено възнаграждение за водене на дело срещу него. Приемането на обратната теза, че направените разноси не подлежат на репарирание, ще доведе и до нарушение на чл.6, т. 2 и чл. 13 от ЕКЗПЧОС, доколкото ще пречатства ефективното упражняване на правото на защита и правото на справедлив съдебен процес.

В заключение, доказани са всички елементи на фактическия състав на предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника

за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди.

Относно претендирания размер на обезщетението, същият се определя по правилата на чл.18, ал. 2 във връзка с чл.7, ал.2, т. 3 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и е под минимума от 300 лв. Претенцията за заплащане на лихва върху обезщетението за вреди, считано от датата на причиняване на увреждането – 11.08.2018г., е акцесорна на главния иск и следва от изпадането в забава без покана (чл. 84, ал.3 от ЗЗД, ТР № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС, т.4). Уважаването му води до основателност на тази претенция в размер на 8,84 лв. до датата на завеждане на исковата молба – 11.03.2019г. и от тази дата до окончателното ѝ изплащане.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, своевременно направеното искане на ищеца за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено за 10 лева-заплатена държавна такса и 300 лв. адвокатско възнаграждение, платено в брой съгласно договор за правна защита на л.6. Възнаграждението е на минимума, посочен в чл. 8, ал.1, т.1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което възражението за неговата прекомерност се явява неоснователно.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ да заплати на М. Ф. К. обезщетение в размер на 150 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № 42-0002209 от 05.12.2017г., издадено от и.д.началник отдел в ОО на АА, [населено място], изразяващи се в заплатено възнаграждение за адвокат във връзка със съдебното обжалване на наказателното постановление пред пред въззивната инстанция, ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение за вреди в размер на 8,84лв. за периода от 11.08.2018г. до 10.03.2019г. вкл. и от 11.03.2019г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ да заплати на М. Ф. К. сумата в размер 310 лева, разноски за водене на делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. Преписи.

СЪДИЯ: